

Organiserede aktiviteter i naturen

Organiserede aktiviteter i naturen, herunder færdsel og ophold i grupper, kræver som udgangspunkt ejerens tilladelse. Det gælder f.eks. sportsarrangementer og konkurrencer, erhvervsmæssige aktiviteter og ture i naturen for institutioner og skoleklasser. Der er dog generelt åbent for mindre grupper på offentligt ejede arealer.

Adgangen for offentligheden til naturen bestemmes først og fremmest af regler i mark- og vejfredsloven, naturbeskyttelsesloven og adgangsbekendtgørelsen. I forbindelse med naturbeskyttelseslovens vedtagelse i 1992 blev det beskrevet sådan, at reglerne er et udtryk for den almindelige ret, befolkningen har til at færdes i naturen. De giver ikke hjemmel for organisationer og lignende til at anvende arealerne til organiserede former for friluftsliv, f.eks. lejrslagning og sportsarrangementer. Forståelsen af, at organiseret friluftsliv kræver ejerens tilladelse, blev bekræftet ved lovændringen i 2004.

Reglerne er altså primært lavet med henblik på at sikre offentlighedens almindelige adgang til naturen - og ikke med henblik på at skabe adgang for organiserede grupper m.v. til at bruge naturområderne til aktiviteter eller arrangementer.

Hvad er organiserede aktiviteter?

I forbindelse med naturbeskyttelseslovens vedtagelse var der ingen nærmere diskussion af, hvad der skulle regnes som "organiserede former for friluftsliv". Heller ingen domme

FOTOGRAF: BIBI EDINGER PLUM

Reglerne for organiserede aktiviteter i private skove er ikke enkle, og det anbefales altid at kontakte ejeren, før aktiviteten planlægges.

eller nævnsafgørelser har efterfølgende taget stilling til spørgsmålet.

Alligevel vil der nok kunne lægges vægt på deltagerantallet, således at større gruppers aktiviteter lettere vil blive betragtet som en organiseret form for friluftsliv. Det er formentlig ikke alle aktiviteter, der foregår i regi af en forening, institution m.v., som kan anses for organiserede former for friluftsliv i adgangsreglernes forstand. Aktivitetens karakter må formentlig tillægges en betydning. En arrangeret gåtur for en idrætsforenings bestyrelse vil næppe blive anset for organiseret friluftsliv. Derimod vil et natligt teambuildingsarrangement med en række udfordrende fysiske aktiviteter for den samme lille gruppe formentlig kunne anses for en organiseret form for friluftsliv.

Man kan også forestille sig, at der vil blive lagt vægt på, hvilken grad af forudgående planlægning aktiviteten kræver – altså om friluftslivet er organiseret i den forstand, at det er styret og tilrettelagt. Det må dog antages, at aktiviteter af rent privat karakter, f.eks. en fødselsdag eller familiesammenkomst, ikke kan betragtes som en organiseret form for friluftsliv - uanset at arrangementet er nok så nøje planlagt.

Aktiviteter og færdsel på veje og stier

Når man færdes på veje og stier, færdes man efter mark- og vejfredslovens regler. Mark- og vejfredsloven sonderer ikke mellem individuel færdsel og færdsel i grupper m.v. Den sonderer heller ikke mellem privat og erhvervsmæssig færdsel. Der er i ud-

gangspunktet adgang til alle typer færdsel på veje og stier – også organiserede aktiviteter i grupper m.v.

Efter mark- og vejfredslovens regler må man som udgangspunkt færdes på alle egnede veje og stier, hvis der ikke er skiltet mod det – også i organiserede grupper m.v. Det kan diskuteres, om mark- og vejfredsloven også gælder for veje og stier i skove. Forholdet mellem mark- og vejfredsloven og naturbeskyttelsesloven har længe været uafklaret.

Efter § 7 i adgangsbekendtgørelsen, der har hjemmel i naturbeskyttelsesloven, kræver organiserede aktiviteter i skove ejerens tilladelse. Ved udformningen af adgangsbekendtgørelsen har man formentlig ikke været opmærksom på, at færdsel ad veje og stier kan være omfattet af mark- og vejfredslovens regler. Det kan derfor diskuteres, om ejerens tilladelse er nødvendig for organiseret færdsel på veje og stier i skove.

Strande og kyststrækninger

Naturbeskyttelseslovens § 22 og 25 giver adgang til strande, kyststrækninger og klitfredede arealer, men adgangsretten gælder generelt ikke for organiserede aktiviteter. En skoleklasse vil altså ikke efter de almindelige adgangsregler kunne overnatte under åben himmel på en privat strand. På brede sandstrande gælder dog formentlig en ældre strandgangsret, der giver almenheden udvidede færdselsmuligheder – herunder formentlig også ret til en vis organiseret aktivitet.

Skove og udyrkede arealer

Naturbeskyttelseslovens § 23 giver adgang til udyrkede arealer og § 24 giver adgang til skove. Adgangen efter § 23 og 24 omfatter principielt

ikke organiserede aktiviteter. Alligevel er det i adgangsbekendtgørelsens § 7 og 17 fastsat, at der kun skal søges om tilladelse hos ejeren, hvis deltagerantallet overstiger 30. For skoleklasser, spejdere og lignende er grænsen 50 deltagere. Grænsen på henholdsvis 30 og 50 deltagere gælder både på private og offentligt ejede arealer.

For offentligt ejede arealer kan ministeren efter naturbeskyttelses § 27 godt udvide adgangsretten til også at omfatte organiserede aktiviteter.

Det er imidlertid tvivlsomt, om der er den fornødne hjemmel i naturbeskyttelsesloven til, at ministeren kan inddrage organiserede aktiviteter med 30 eller 50 deltagere på private arealer under naturbeskyttelseslovens almindelige adgangsregler. Det klare udgangspunkt er, at naturbeskyttelseslovens adgangsregler ikke giver almenheden ret til organiserede aktiviteter på private arealer.

Offentlig annoncering

Adgangsbekendtgørelsens § 7 indeholder nogle komplicerede regler for offentlig annoncering af organiserede aktiviteter i skove og på udyrkede arealer. Hovedreglen er, at hvis aktiviteterne kræver ejerens tilladelse, skal den indhentes, før arrangementerne annonceres offentligt. Hvis aktiviteten efter adgangsbekendtgørelsens regler ikke kræver ejerens tilladelse, gælder dette krav ikke.

Organiserede aktiviteter i skove og på udyrkede arealer, der ifølge adgangsbekendtgørelsen ikke kræver tilladelse på grund af deltagerantallet, skal dog efter adgangsbekendtgørelsens § 7 anmeldes til ejeren 14 dage før, de annonceres offentligt. Kravet gælder imidlertid kun, hvis ejeren let

kan identificeres. Herefter har ejeren så visse muligheder for at forbyde aktiviteten inden for de 14 dage.

Der er hjemmel i naturbeskyttelsesloven til at fastsætte ordensregler for adgang til skove og udyrkede arealer, men i betragtning af, at forholdet til mark- og vejfredsloven på skovveje og -stier er diskutabelt og til, at naturbeskyttelsesloven næppe giver adgang til organiserede former for friluftsliv, så er reglerne i adgangsbekendtgørelsen § 7 vanskelige at arbejde med.

Hvordan får man ejerens tilladelse?

Naturstyrelsen har med et online bookingsystem, *Book i naturen*, gjort det let at indhente en tilladelse til et arrangement eller en organiseret aktivitet. Når det gælder private og andre offentlige arealer end Naturstyrelsens, kan man som oftest finde ejeren via matrikeloplysningerne i Miljøportalens Arealinformation og på www.ois.dk.

Særligt om cykelløb

Det fremgår af færdselslovens § 37 og en ældre bekendtgørelse, at cykelløb og motionsløb for cyklister med over 100 deltagere kræver politiets tilladelse. Færdselsloven indeholder ikke tilsvarende regler for andre løb, der ikke indebærer, at den almindelige trafikafvikling påvirkes.

Lasse Baaner, Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi

Referencer

Lasse Baaner: De danske adgangsregler. IFRO Rapport 272. Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi

Lasse Baaner: Den lille adgangsretlige lovsamling. Skovskolen og Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi